ABOUT PROFESSOR BIJOYINI MOHANTY

Dr. Bijoyini Mohanty (1957-2013) was Professor in the Department of Public Administration, Utkal University, Vani Vihar, Bhubaneswar, Odisha at a time when this separate department was taking its independent existence. She was a popular teacher and academician in all her career teaching posts she held during her tenure.

She has, to her credit, a number of publications - namely *Glimpses of Local Governance; Municipal System of India: Citizens' Involvement; Political Economy of India: Retrospects and Prospects; Tribals of Koraput: Native Politics, Modernisation and Percolation of Development; Mahatma Gandhi: His Political Philosophy; Public Personnel Administration; Comparative Public Administration; Local Governance; Urban Governance and Politics; Financing Grassroots Government* and some more jointly written books and publications.

She led a simple pattern of life. She was involved in many social fields, women organisations and as a researcher in fields of panchayati raj, the time when all avenues of panchayati raj were crawing into Indian Constitution and politics. She had attended 4 World Congresses of Political Science and some more International Conferences as a delegate to present papers. She was Secretary of Indian Institute of Public Administration, Regional Branch Bhubaneswar for 2 terms and also as Editor of the Journal of the institution for 2 terms. Many organisations had chosen her as an Advisor.

She is the author of a popular historical novel, *Hasuni Monalisa*.

ପ୍ରଫେସର ବିଜୟିନୀ ମହାନ୍ତି ଜୀବନରେ ୩୭ ବର୍ଷ ଅଧ୍ୟାପନାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଛନ୍ତି । ସେହି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଛି ପୌର ଶାସନ (ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୌରପାଳିକାରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅଂଶଗ୍ରହଣ), ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ, ଅନୁସୂଚିତ ଗିରିଜନ, ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ, ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନ, ଅମଲାତନ୍ତ୍ର ଓ ଅନେକ ନୂତନ ପ୍ରଶାସନିକ ଭାବଧାରା ।

୧୯୫୭ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖରେ ସେ ସମୟର ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଦଶପଲ୍ଲାରେ ପିତାଙ୍କ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜନ୍ମ । ନିଜ ଗାଁ ଜଗତସିଂହପୁର ଅଲଣାହାଟ ନିକଟସ୍ଥ ଗନେଇଁ ସୁଦୁଗଣ୍ଡି ଗ୍ରାମରେ । ଶିକ୍ଷା ବାରିପଦା, କେନ୍ଦୁଝର, ଶୈଳବାଳା ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଆଉ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ । ଶେଷ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା ଦୁଇଟି ବିଷୟରେ - ପି.ଏଚ.ଡି (ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ) ଓ ଡି. ଲିଟ୍ (ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ) ।

ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ବିଜୟିନୀ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦାହରଣ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସମାଜରେ ଆଦର୍ଶ କନ୍ୟା, ଭଉଣୀ ହେବା ସହିତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଦରଣୀୟା ହୋଇଛନ୍ତି । ମଣିଷପଣିଆ ନେଇ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ବିଜୟିନୀ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିଥିଲେ

- ପାଠପଢ଼ା, ଘରକରଣା, ଗବେଷଣା. ଶିକ୍ଷାଦାନ ଅବା ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଣୟନ ।

ସେ ବହୁ ଗୁଡ଼ିଏ ଅମୂଲ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୌର ଶାସନ, ପଞ୍ଚାୟତ ଶାସନ, ରାଜ୍ୟ ଶାସନ, କୋରାପୁଟର ଅନୁସୂଚିତ ବନଜାତି, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଦର୍ଶନ ବିଷୟରେ ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ସହିତ ଗବେଷଣା ଲବ୍ଧ ବିଷୟ ନେଇ ବହୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦାନ କରି ନିଜ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟ, ନିଜ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ସୁନାମ ଆଣିଛନ୍ତି । ସେ ୫ଥର ବିଦେଶରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ କଂଗ୍ରେସରେ ସନ୍ଦର୍ଭ ପାଠ କରିଛନ୍ତି ।

ମାତୃଭୂମି ଓଡ଼ିଶା ତାଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଲିଓନାର୍ଡୋ ଡା ଭିନ୍ସିଙ୍କ ସୁନ୍ଦର ମୋନାଲିସା ଠାରୁ ବି ସୁନ୍ଦର । ସେଇ ଓଡ଼ିଶା ମୋନାଲିସା ଚିତ୍ରିତ ହେବା କାଳରେ କଳାପାହାଡ଼ର ଧ୍ୱଂସମୁଖୀ ଆକ୍ରମଣରେ ବିଖଣ୍ଡିତ, ଏହି ଇତିହାସ ତାଙ୍କୁ ବିବ୍ରତ କରି ରଚନା କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଛି । ସେ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି କାଳଜୟୀ ଉପନ୍ୟାସ , ହସୁନି ମୋନାଲିସା ।

ସଦା ହସହସ ବିଜୟିନୀ ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରିୟପାତ୍ର, ଶିକ୍ଷାଦାନ ଆଉ ଗବେଷଣାରେ ମନବୋଧ ହେବା ଯାଏ କାମରେ ଲାଗିଥାଆନ୍ତି । ଅନେକ ଗରିବ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସହାୟ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ନିଜ ଅଳ୍ପ ପରମାୟୁ ବସତଃ ସେ ୫୫ ବର୍ଷ ବୟସରେ ୨୦୧୩ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୬ ତାରିଖରେ ଇହଧାମ ତ୍ୟାଗ କଲେ ।

ତାଙ୍କର ତିରୋଧାନ ପରେ ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତି ପାଇଁ ଗଠିତ ବିଜୟିନୀ ସ୍ମୃତି ଟ୍ରଷ୍ଟ ତରଫରୁ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଉଛି । 'ବିଜୟିନୀ ସ୍ମୃତି ସଭା'

ତିରୋଧାନ ଦିବସ, ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୬ ତାରିଖରେ ହୁଏ । ଏହି ଉପଲକ୍ଷେ 'ବିଜୟିନୀ' ସ୍ମରଣିକା ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ଆତ୍ମୀୟ ଓ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ

ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ ବିଜୟିନୀ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ମାନରେ ଜଣେ କୃତୀ ମହିଳାଙ୍କୁ 'ବିଜୟିନୀ ସମ୍ମାନ' ଦିଆଯାଉଛି । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗର ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିବା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ 'ବିଜୟିନୀ ମେମୋରିଆଲ ଆୱାର୍ଡ', ରମାଦେବୀ ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ (ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ)ର ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନରେ ସ୍ନାତକ ପରୀକ୍ଷାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ 'ବିଜୟିନୀ ସ୍ମୃତି ପୁରସ୍କାର' ଓ ଶୈଳବାଳା ମହିଳା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେହି ପରି 'ବିଜୟିନୀ ସ୍ମାରକୀ ପୁରସ୍କାର' ୨୦୧୪ରୁ ଦିଆ ହେଉଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ତାଳପଦେଶ୍ୱରୀ ସାହିତ୍ୟ ଆସରର ମୂଳ ଉପଦେଷ୍ଟା ଭାବରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ଜଣେ କୃତୀ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ 'ତାଳପଦେଶ୍ୱରୀ ପ୍ରଫେସର ବିଜୟିନୀ ମହାନ୍ତି ସମ୍ମାନ' ଦିଆଯାଉଛି । ୧୯୧୬ ଡିସେମ୍ବରରୁ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଲୋକ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗରେ 'ବିଜୟିନୀ ମେମୋରିଆଲ ବକ୍ତୃତା' ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଅଛି ।